

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Tietojärjestelmätiede	Päivämäärä	12.7.2004
Tekijä(t)	Heidi Niva	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	102 + 3
Otsikko	Verkkolaskutuksen ja tiliöinnin automatisoinnin kehittyminen. Case: UPM-Kymmene Oyj.		
Ohjaaja(t)	KTT Reima Suomi ja KTM Eija Koskivaara		

Tiivistelmä

Tutkielmassa tarkastellaan verkkolaskutusta ja ostolaskujen käsittelyprosessia automaattisen tiliöinnin sekä verkkolaskuteknologian yleistymiskehityksen näkökulmista. Näiden teemojen mukaisesti tutkimusongelmaksi määritellään ”*Millaisia vaihtoehtoisia toimintatapoja yrityksellä on verkkolaskujen automaattisen tiliöinnin toteuttamiseksi?*” ja ”*Miten perinteiset paperilaskut voidaan korvata verkkolaskuilla?*” Tutkielmassa halutaan osoittaa, että automaattinen tiliöinti on mahdollista, mutta sen toteuttamiseksi ei ole olemassa yhtä standardiratkaisua. Tämä johtuu siitä, että yritysten toimintatavat ovat erilaiset, joten verkkolaskujen automaattinen tiliöinti on rakennettava yrityskohtaisesti. Lisäksi tutkielmassa halutaan osoittaa, että toimittajien motivointi verkkolaskujen lähettäjiksi vaatii suunnitelmallista, pitkäjänteistä työtä johtuen verkkolaskujen hyötyjen realisoitumisesta valtaosin laskujen vastaanottajille. Tutkielma on metodologialtaan kuvaileva, toiminta-analyttinen tapaus-tutkimus, jonka case-yrityksenä on UPM-Kymmene Oyj. Lisäksi verkkolaskutusta tarkastellaan kolmen UPM:n yhteistyökumppanin näkökulmasta: Elma Oyj:n, TeliaSonera Finland Oyj:n ja WM-data Novon. Tarkastelunäkökulman laajentamista perustellaan mahdollisuudella rakentaa tutkielmaan vahvempi argumentointi. Aineistoa on kerätty dokumentaation, arkistomateriaalin, haastatteluiden sekä suoran havainnoinnin keinoin ja aineisto on analysoitu teemoitellen. Tutkimustulokset osoittavat, että tiliöinnin automatisointi voidaan toteuttaa eri tavoin. Yhtenä automatisointivaihtoehtona on sisällyttää tiliöinti verkkolaskusanomaan. Tämä tapa sopii lähinnä pk-yrityksille, joiden tiliöintitarve sisältää kirjanpitolainsäädännön vaatimukset. Suuryritysten on perusteltua toteuttaa automatisointi omissa tietojärjestelmissään. Suppeimmillaan automatisointi voi tällöin tarkoittaa saapuvan laskun tiliöintiä esim. myyjäyrityksen Y-tunnukseen sidotulla oletustiliöinnillä ja laajimmillaan kustannusten kohdentamiseen käytettävän dimensioavaruuden rakentamista, jolloin liikekirjanpidon lisäksi voidaan automatisoida myös sisäistä laskentaa. Innovaationa verkkolaskutus on vielä kehityskaarensa alkuvaiheessa ja merkittävä askel sähköisessä taloushallinnossa tullaan ottamaan siinä vaiheessa, kun verkkolaskutus yleistyy pk-yrittäjien keskuudessa. Avainasemassa tässä on kehitystä hidastavien tekijöiden poistaminen tai ainakin osittainen minimointi, mutta ennen kaikkea verkkolaskuilla saavutettavien hyötyjen korostaminen. Suurimmat hyödyt taloushallinnon sähköistämisyrittämissä saavutetaan tarkastelemalla yritystoimintaa kokonaisuutena. Tämä johtuu siitä, että tiliöinnin automatisoinnissa tarvittavaa informaatiota välittyy jo tilaus-toimitusketjun aiemmissa vaiheissa, jolloin ostolaskujen vastaanottaminen on nähtävä yhtenä osana tätä ketjua. Näin taloushallinnolta ja hankintatoimelta tullaan edellyttämään tulevaisuudessa yhä tiiviimpää yhteistyötä.

Asiasanat	Ostolaskujen käsittelyprosessi, tiliöinnin automatisointi, verkkolaskutus, teknologian yleistyminen, paperiton toimisto, sähköinen taloushallinto
Muita tietoja	